

DZIAŁANIA OSI VI LEADER

INFORMATOR BENEFICJENTA

Lokalna Grupa Działania „Doliną Wieprza i leśnym szlakiem”

ul. Lubelska 18A, p.50, 21-100 Lubartów

tel./fax: +48 81 854 58 53

www.lgdlubartow.org.pl

info@lgdlubartow.org.pl

NIP: 7142008587

REGON: 060437606

LEADER

Inicjatywa LEADER (fr.: Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale - Powiązania między działaniami na rzecz rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich) powstała na początku lat 90- tych i należy do najstarszych projektów realizowanych w Unii Europejskiej.

Ma ona za zadanie wypracowanie nowych metod rozwoju terenów wiejskich oraz przeciwdziałać narastającym problemom wsi europejskich, które zostały wywołane rozwojem masowej intensywnej produkcji rolnej, zmniejszaniem liczby gospodarstw rolnych, stopniowym wyludnianiem obszarów wiejskich, zanikaniem tradycji i wartości krzewionych przez społeczności wiejskie. Po przystąpieniu do UE Polska także włączyła się w kolejną edycję LEADERA.

Leader jest podejściem przekrojowym, które ma się przyczynić do aktywizacji społeczności wiejskich poprzez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania inicjatyw lokalnych. Wymaga to opracowania przez społeczność wiejską lokalnej strategii rozwoju oraz realizacji wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby ludzkie, naturalne, kulturowe, historyczne oraz wiedzę i umiejętności przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Ich przedstawiciele tworzą partnerstwo zwane lokalną grupą działania (LGD), które jest reprezentatywne dla obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju (LSR).

Dla obszaru LGD „ Dolinę Wieprza i leśnym szlakiem” obejmującego swym zasięgiem siedem gmin (**Firlej, Kamionkę, Kock, Lubartów, Niedźwiadę, Ostrówek i Serniki**) również opracowano taki dokument, pod nazwą **Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2008- 2015**. Definiuje on misję LGD, wizję rozwoju obszaru oraz cele i przedsięwzięcia preferowane do wsparcia finansowego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013 (PROW 2007- 2013).

MISJA

LGD poprzez zwiększenie spójności terytorialnej oraz budowę zintegrowanej wspólnoty społecznej ma wzmocnić szansę na zwiększenie konkurencyjności obszaru objętego LSR i tym samym doprowadzi do wykorzystania unikalnych zasobów ludzkich, kulturowych, przyrodniczych oraz innych służących rozwojowi turystyki

WIZJA

Wizją rozwoju obszaru objętego LSR jest powstanie terenu o znacznym poziomie i jakości życia, atrakcyjnym dla turystów i inwestorów. Właściwie wykorzystane zasoby doprowadziły do powstania licznych powiązań w ramach obszaru skutkujących wzrostem atrakcyjności obszaru, utworzeniem nowych miejsc pracy, wzrostem dochodów mieszkańców i samorządu. Jednocześnie rozwój terenu LGD nie wpływa negatywnie na stan środowiska czy dewastację zasobów kulturowych czy przyrodniczych.

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej w ramach PROW mogą składać podmioty (np.: gminy, przedsiębiorcy, rolnicy, organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty) zameldowane bądź prowadzące swą działalność na obszarze objętym LSR. Wnioski takie jednak, by były pozytywnie rozpatrzone, muszą być zgodne ze

Strategią, czyli muszą uwzględniać przyjęte w niej cele i zakres wsparcia. **Projekty, które nie będą zgodne ze Strategią, takiej pomocy nie otrzymają!!**

Składane wnioski dotyczą działania „**Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju**” objętego PROW 2007- 2013, skierowanego do **ludności obszarów wiejskich** objętej podejściem LEADER. W ramach tego działania, beneficjenci mogą ubiegać się o finansowanie operacji z zakresu działań Osi 3, tj.:

- „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”,
- „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” ,
- „Odnowa i rozwój wsi”
- oraz tzw.: „małych projektów” (projektów, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi, tj.: poprawy jakości życia lub większego zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD).

Głównym zadaniem LGD jest wybór projektów do realizacji w ramach środków przyznanych na wdrażanie Strategii.

Wnioski o przyznanie pomocy finansowej na realizację operacji należy składać w siedzibie LGD „Doliną Wieprza i leśnym szlakiem” , ul. Lubelska 18 A, 21- 100 Lubartów, w terminach ogłoszonych przez Samorząd Województwa (SW) na wniosek LGD. Nabory wniosków prowadzone są w trybie zamkniętym

Rada LGD ocenia wnioski pod względem zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju (LSR) wg określonych w niej kryteriów. **Tylko wnioski o przyznanie pomocy na operacje zgodne z LSR mogą być wybrane dofinansowania i przesłane do SW w celu oceny formalnej.**

Pomoc wypłacana będzie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w formie refundacji poniesionych kosztów na realizację inwestycji.

KRYTERIA OCENY PROJEKTÓW

Złożone projekty podlegają ocenie zgodności z Lokalną Strategią Rozwoju oraz ocenie według lokalnych kryteriów. Operację uznaje się za zgodną z LSR jeżeli jej realizacja przyczyni się do osiągnięcia przynajmniej jednego celu ogólnego, jednego celu szczegółowego oraz jest zgodna z co najmniej jednym przedsięwzięciem planowanym w ramach LSR.

1. OCENA ZGODNOŚCI OPERACJI Z ZAKRESEM TEMATYCZNYM (JEŚLI TAKI ZOSTAŁ WSKAZANY W INFORMACJI O MOŻLIWOŚCI SKŁADANIA WNIOSKÓW)

I. Ocena zgodności operacji z zakresem tematycznym wskazanym w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy:

Operacja jest zgodna z zakresem tematycznym wskazanym w informacji:

-
-

Operacja nie jest zgodna z zakresem tematycznym wskazanym w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy.

II. Uzasadnienie dokonanej oceny:

.....

.....

III. Decyzja członka Rady w sprawie zgodności /niezgodności operacji z zakresem tematycznym:

2. OCENA ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR

1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?

- Celu 1: Wzrost potencjału obszaru poprzez zwiększenie spójności terytorialnej, zwiększenie aktywności mieszkańców służące budowie zintegrowanej wspólnoty społecznej, prowadzące do podniesienia poziomu i jakości życia oraz rozwoju gospodarczego
 tak nie
- Celu 2: Zwiększenie atrakcyjności obszaru na którym działa LGD dla podmiotów zewnętrznych – turystów, przedsiębiorców, inwestorów – oraz mieszkańców
 tak nie
- Celu 3: Wykorzystanie zasobów przyrodniczych, kulturowych, znajdujących się na terenie działania LGD i ich waloryzacja
 tak nie

2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR?

Celu 1.1.: Rozwój infrastruktury publicznej, kulturowo-społecznej i sportowej obszaru LSR

tak nie

Celu 1.2.: Promocja i wsparcie działań o charakterze ponadgminnym oraz zachowań wymagających współpracy

tak nie

Celu 1.3.: Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, usług i produktów

tak nie

Celu 1.4.: Wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców LSR

tak nie

Celu 2.1.: Promocja walorów turystycznych i gospodarczych LSR

tak nie

Celu 3.1.: Wykorzystanie dostępnych akwenów wodnych i obszarów leśnych terenu LGD

tak nie

Celu 3.2.: Zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego na obszarze LSR

tak nie

3. Czy operacja jest zgodna z przedsięwzięciami planowanymi w LSR?

- Przedsięwzięciem I. „Obszar LGD „Doliną Wieprza i leśnym szlakiem” przyjazny mieszkańcom i gościom”

tak nie

- Przedsięwzięciem II. „Razem lepiej” – budowa sieci powiązań międzygminnych

tak nie

- Przedsięwzięciem III. „Przedsiębiorczość na wsi” – wsparcie dla obecnych i przyszłych mikroprzedsiębiorców

tak nie

- Przedsięwzięciem IV. Mieszkańcy LGD „Doliną Wieprza i leśnym szlakiem” aktywni

tak nie

- Przedsięwzięciem V. Obszar LGD „Doliną Wieprza i leśnym szlakiem” – wizytówką Lubelszczyzny

tak nie

- Przedsięwzięciem VI. „Doliną Wieprza i leśnym szlakiem” – stworzenie szlaków turystycznych wraz z otaczającą infrastrukturą turystyczną po obszarze LGD

tak nie

- Przedsięwzięciem VII. Zasoby historyczne i kulturowe bogactwem turystycznym obszaru LGD

tak nie

1. OCENA ZGODNOŚCI OPERACJI WEDŁUG KRYTERIÓW LOKALNYCH

Działanie PROW	Lokalne kryteria oceny operacji
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej</p>	<p>Charakter operacji. Preferuje operacje o znaczeniu priorytetowym dla terenu LGD, które wzmocniają mocne strony lub łagodzą słabe strony.</p> <p>4 – usługi turystyczne 3 – rzemiosło lub rękodzieło 2 – rachunkowość, doradztwo 1 – inne</p>
	<p>Aktywność wnioskodawcy. Preferowane są operacje, w których wnioskodawca jest członkiem LGD lub innych organizacji społecznych działających na terenie LGD.</p> <p>3 - wnioskodawca jest członkiem LGD 2 - wnioskodawca jest członkiem innej organizacji społecznej na terenie LGD 0 - brak członkostwa</p>
	<p>Planowane, w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, miejsca pracy. Preferuje operacje zakładające utworzenie większej ilości miejsc pracy.</p> <p>3 - powyżej 3 miejsca pracy 2 – 2 – 3 miejsca pracy 1 – 1 miejsce pracy</p>

Działanie PROW	Lokalne kryteria oceny operacji
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	<p>Charakter operacji. Preferuje operacje o znaczeniu priorytetowym dla terenu LGD, które wzmacniają mocne strony lub łagodzą słabe strony.</p> <p>4 – usługi turystyczne 3 – rzemiosło lub rękodzieło 2 – rachunkowość, doradztwo 1 – inne</p>
	<p>Aktywność wnioskodawcy. Preferowane są operacje, w których wnioskodawca jest członkiem LGD lub innych organizacji społecznych działających na terenie LGD.</p> <p>3 - wnioskodawca jest członkiem LGD 2 - wnioskodawca jest członkiem innej organizacji społecznej na terenie LGD 0 - brak członkostwa</p>
	<p>Wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. Preferowane są operacje, których wnioskowana kwota jest niższa.</p> <p>2 – do 30 tys. zł. 1 – powyżej 30 do 50 tys. zł. 0 – powyżej 50 tys. zł.</p>
	<p>Staż w prowadzonej działalności gospodarczej Preferuje wnioskodawców rozpoczynających działalność gospodarczą.</p> <p>3 – zaczyna działalność 2 – działa do roku 1 – działa powyżej roku</p>
	<p>Planowane, w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, miejsca pracy. Preferuje operacje zakładające utworzenie większej ilości miejsc pracy.</p> <p>5 – powyżej 3 miejsca pracy 3 – 2 – 3 miejsca pracy 1 – 1 miejsce pracy</p>

Działanie PROW	Lokalne kryteria oceny operacji
	<p>Doświadczenie wnioskodawcy. Preferuje się projekty wnioskodawców którzy realizowali projekty ze środków UE gwarantując jego prawidłową realizację.</p> <p>1 – wnioskodawca realizował min. 1 projekt 0 – wnioskodawca nie realizował projektów</p>
	<p>Zasięg oddziaływania operacji. Preferowane będą operacje, które będą realizowane w miejscowościach o większej liczbie mieszkańców co oznacza, że potencjalnie z projektu będzie korzystała większa liczba mieszkańców terenu LGD.</p> <p>3 – powyżej 1500 mieszkańców 2 – powyżej 500 do 1500 mieszkańców 1 – do 500 mieszkańców</p>
	<p>Rodzaj operacji. Preferowane będą typy operacji, które w szczególny sposób przyczynią się do rozwoju obszaru.</p> <p>4 – infrastruktury turystycznej 3 – rewitalizacji obiektów zabytkowych 2 – obiektów sportowych 1 – inne</p>
	<p>Kwota udzielonej pomocy. Preferowane będą operacje gdzie wnioskowana kwota pomocy będzie najmniejsza.</p> <p>3 – 25 tys. do 100 tys. 2 – powyżej 100 tys. – 200 tys. 1 – powyżej 200 tys.</p>
	<p>Kwota projektu. Preferowane będą operacje, w których udział beneficjenta jest jak największy w całkowitych kosztach projektu.</p> <p>3 – powyżej 50 % 2 – powyżej 35 % do 50 % 0 – od 20 % do 30 %</p>

Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty

Działanie PROW	Lokalne kryteria oceny operacji
	<p>Aktywność wnioskodawcy. Preferowane są operacje, w których wnioskodawca jest członkiem LGD lub innych organizacji społecznych działających na terenie LGD.</p> <p>2 - wnioskodawca jest członkiem LGD 1 – wnioskodawca jest członkiem innej organizacji społecznej działającej na terenie LGD 0 - brak członkostwa</p>
	<p>Zameldowanie lub siedziba wnioskodawcy. Preferowane są operacje, w których wnioskodawca jest zameldowany lub posiada siedzibę na terenie LGD.</p> <p>3 - wnioskodawca jest zameldowany/posiada siedzibę na terenie LGD 0 - wnioskodawca nie jest zameldowany/nie posiada siedziby na terenie LGD</p>
	<p>Miejsce realizacji operacji. Preferowane są operacje realizowane przez wnioskodawców na terenie LGD.</p> <p>3 - operacja realizowana przez wnioskodawcę na terenie LGD 0 - operacja realizowana przez wnioskodawcę poza terenem LGD</p>
	<p>Doświadczenie wnioskodawcy. Preferuje się projekty wnioskodawców którzy realizowali projekty ze środków UE gwarantując jego prawidłową realizację.</p> <p>2 – wnioskodawca zrealizował 2 i więcej projektów 1 – wnioskodawca realizował min. 1 projekt 0 – wnioskodawca nie realizował projektów</p>
	<p>Zaangażowanie społeczności lokalnej w realizację operacji. Preferuje się operacje, które angażują mieszkańców. Wnioskodawca powinien w opisie projektu wskazać, że projekt będzie realizował we współpracy z innymi (osobami, podmiotami, organizacjami) oraz powinna być określona rola tej współpracy.</p> <p>2 – angażuje min. 2 podmioty i grupę mieszkańców 1 – angażuje 1 podmiot i grupę mieszkańców 0 – nie angażuje</p>
	<p>Wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. Preferowane są operacje, których wnioskowana kwota jest niższa.</p> <p>3 – do 10 tys. zł. 2 – powyżej 10 do 20 tys. zł. 1 – powyżej 20 do 25 tys. zł. 0 – powyżej 25 do 50 tys. zł.</p>

Działanie PROW	Lokalne kryteria oceny operacji
	<p>Wysokość kwoty całkowitej projektu. Preferowane są projekty, których kwota całkowita projektu jest wyższa.</p> <p>4 – powyżej 50 tys. zł. 3 – powyżej 25 do 50 tys. zł. 2 – powyżej 10 do 25 tys. zł. 1 – od 4,5 tys. do 10 tys. zł.</p> <p>Wpływ operacji na promocję i wizerunek obszaru działania LGD. Preferowane będą operacje, które w ramach realizacji przewidują elementy promocyjne dotyczące obszaru LGD.</p> <p>2 – przewiduje 0 – nie przewiduje</p> <p>Charakter operacji jest oparty na wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych lub lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego. Preferowane operacje wpisujące się w definicję <u>dziedzictwa kulturowego i historycznego</u>: zasób rzeczy nieruchomych i ruchomych wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi, uznawany za godny ochrony prawnej dla dobra społeczeństwa; lub <u>zasobów przyrodniczych</u>: wszystkie użyteczne elementy środowiska naturalnego, które człowiek może wykorzystać realizując przedsięwzięcia nie narażając tegoż środowiska na degradację.</p> <p>2 – tak 0 – nie</p>

DZIAŁANIA WDRAŻANE PRZEZ PODEJŚCIE LEADER

RÓŻNICOWANIE W KIERUNKU DZIAŁALNOŚCI NIEROLNICZEJ

Kto może być wnioskodawca

O pomoc mogą ubiegać się osoby fizyczne ubezpieczone w KRUS jako rolnicy, małżonkowie rolnika lub domownicy.

Zakres pomocy

Pomoc udzielana będzie osobom z tytułu podjęcia lub rozwoju działalności w zakresie:

1. Usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
2. Usług dla ludności;
3. Sprzedaży hurtowej i detalicznej;
4. Rzemiosła lub rękodzielnictwa;

5. Robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
6. Usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
7. Usług transportowych i komunalnych;
8. Przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
9. Magazynowania lub przechowywania towarów;
10. Wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
11. Rachunkowości, doradztwa lub usług

Zgodnie z LSR, w ramach tego działania **preferowane operacje to:** usługi turystyczne, agroturystyka, rzemiosło, rękodzieło, produkty lokalne, regionalne, tradycyjne metody produkcji i ich promocja, powstawanie atrakcji turystycznych.

Koszty kwalifikowalne

Koszty kwalifikowalne to koszty dotyczące:

- budowy lub modernizacji obiektów budowlanych, jak również kosztów zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia.

Należą do nich koszty:

- 1) budowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej oraz koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki,
- 2) nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją istniejących budynków mieszkalnych wraz z zakupem instalacji technicznej oraz koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki,
- 3) zagospodarowania terenu,
- 4) zakupu maszyn, narzędzi, urządzeń, wyposażenia i sprzętu,
- 5) zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wsparciu podejmowanej lub rozwijanej działalności nierolniczej,
- 6) zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób wraz z kierowcą, z tym że w przypadku zakupu pojazdów samochodowych, naczep lub przyczep:
 - w wysokości nieprzekraczającej trzykrotności pozostałych inwestycyjnych kosztów kwalifikowalnych operacji – w przypadku działalności nierolniczej w zakresie świadczenia wyłącznie usług transportowych,
 - w wysokości nieprzekraczającej równowartości pozostałych inwestycyjnych kosztów kwalifikowalnych operacji – w przypadku działalności nierolniczej w zakresie świadczenia innych usług niż usługi transportowe,
- 7) rat zapłaconych tytułem wykonania umowy leasingu, nieprzekraczające ceny netto nabycia rzeczy, o których mowa w pkt 4 i 6, jeżeli przeniesienie własności tych rzeczy na beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną,

Do kosztów, o których mowa w pkt 1-5 zalicza się:

- a) koszty transportu do miejsca realizacji operacji:
 - materiałów służących realizacji operacji,
 - maszyn, urządzeń, narzędzi, wyposażenia i sprzętu objętych operacją
 - b) koszty montażu maszyn, urządzeń, narzędzi, wyposażenia i sprzętu objętych operacją.
- kosztów ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.

Zalicza się do nich koszty w wysokości nieprzekraczającej 10 % pozostałych kosztów kwalifikowalnych, obejmujące koszty:

- 1) przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w szczególności:
 - a) kosztorysów,
 - b) projektów architektonicznych lub budowlanych,
 - c) ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,
 - d) dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
 - e) wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
 - f) projektów technologicznych,
- 2) opłat za patenty lub licencje,
- 3) sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego oraz koszty związane z kierowaniem robotami budowlanymi
- kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy, a w przypadku przyznania pomocy również koszty poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy, lecz nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne- nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2007 r.

Pomoc nie obejmuje kosztów innych niż wyżej wymienione, w szczególności nie obejmuje:

- 1) podatku od towarów i usług (VAT),
- 2) zakupu rzeczy używanych

Warunki otrzymania pomocy

- 1) Operacja jest uzasadniona pod względem ekonomicznym,
- 2) Operacja jest zgodna z przepisami prawa, które mają zastosowanie do tej operacji,
- 3) Działalność, której dotyczy operacja zarejestrowana jest w miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej albo
 - gminy miejsko- wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tyś. mieszkańców albo
 - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tyś. mieszkańców,
- 4) Inwestycje związane z budową, remontem, wyposażeniem, zagospodarowaniem nieruchomości objętych operacją, dotyczą nieruchomości położonych w miejscowościach, o których wyżej mowa,
- 5) Operacja wiąże się z możliwością zatrudnienia w ramach podjętej albo rozwijanej działalności pozarolniczej,
- 6) Gospodarstwo rolne, w którym pracuje beneficjent było objęte, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku, płatnościami bezpośrednimi.

Dodatkowo :

O pomoc może ubiegać się rolnik lub jego domownik, który:

- a) jest obywatelem państwa członkowskiego UE,
- b) jest pełnoletni i nie ukończył 60 roku życia,
- c) ma miejsce zamieszkania w miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej lub
 - gminy miejsko- wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tyś. mieszkańców lub
 - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tyś. mieszkańców.
- d) nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów Rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz

Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub przepisów odrębnych,

e) nie wystąpił o przyznanie lub nie przyznano mu renty strukturalnej w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004- 2006 lub Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013,

f) jest nieprzerwanie ubezpieczony w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez okres co najmniej ostatnich dwunastu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy,

g) nie będzie realizował operacji jako współnik spółki cywilnej;

- jeżeli za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy, do gruntów rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego posiadanego przez tego rolnika, przyznano płatności do gruntów rolnych.

Forma i wysokość przyznanej pomocy

Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowanych operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w gospodarstwie rolnym, w okresie realizacji PROW 2007- 2013, nie może przekroczyć **100 000 zł**.

Poziom pomocy finansowej wynosi maksymalnie **50%** kosztów kwalifikowanych operacji.

TWORZENIE I ROZWÓJ MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Kto może być wnioskodawcą

O pomoc mogą ubiegać się podmioty (osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób i mające obrót nieprzekraczający równowartości w zł 2 mln euro rocznie) mające siedzibę lub adres zameldowania na terenie objętym LSR (Lokalna Strategia Rozwoju) z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 000 mieszkańców. Osoba ubiegająca się o dotację musi być płatnikiem ZUS.

Zakres pomocy

Pomoc udzielana będzie podmiotom z tytułu inwestycji związanych z tworzeniem lub rozwojem mikroprzedsiębiorstw, działających w zakresie:

1. usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
2. usług dla ludności;
3. sprzedaży hurtowej lub detalicznej;
4. rzemiosła lub rękodzielnictwa;
5. robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
6. usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
7. usług transportowych, komunalnych;
8. przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
9. magazynowania lub przechowywania towarów;
10. wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
11. rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

Wykaz działalności gospodarczych, w których zakresie może być przyznana pomoc znajduje się w Załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. (poz.883) Dz. U. Nr. 139.

Zgodnie z LSR, w ramach tego działania **preferowane operacje to:** usługi turystyczne, w tym gastronomiczne, agroturystyka, rzemiosło, rękodzieło, kulinaria, lokalne potrawy i produkty, tradycyjne metody produkcji i ich promocja, tworzenie przedsiębiorstw innowacyjnych umożliwiających rozwój terenu LSR, powstawanie przedsiębiorstw świadczących usługi na rzecz przedsiębiorców i ułatwiających prowadzenie działalności gospodarczej, działania promocyjne dla powstałych mikroprzedsiębiorstw.

Koszty kwalifikowalne

Pomoc jest przyznawana w formie refundacji części kosztów:

- budowy lub modernizacji obiektów budowlanych, jak również kosztów zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia.
Należą do nich koszty:
 - 1) budowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej oraz koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki,
 - 2) nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją istniejących budynków mieszkalnych wraz z zakupem instalacji technicznej oraz koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki,
 - 3) zagospodarowania terenu,
 - 4) zakupu maszyn, narzędzi, urządzeń, wyposażenia i sprzętu,
 - 5) zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wsparciu podejmowanej lub rozwijanej działalności gospodarczej,
 - 6) zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób wraz z kierowcą, z tym że w przypadku zakupu pojazdów samochodowych, naczep lub przyczep będą to koszty w wysokości nieprzekraczającej:
 - trzykrotności pozostałych inwestycyjnych kosztów kwalifikowalnych operacji- w przypadku działalności gospodarczej wykonywanej w zakresie świadczenia wyłącznie usług transportowych,
 - równowartości pozostałych inwestycyjnych kosztów kwalifikowalnych operacji- w przypadku działalności gospodarczej wykonywanej w zakresie innym niż usługi transportowe,
 - 7) rat zapłaconych z tytułu umowy leasingu, nieprzekraczające ceny netto nabycia rzeczy, o których mowa w pkt. 4 i 6, jeżeli przeniesienie własności tych rzeczy na beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną.

Do kosztów, o których mowa w pkt 1-5 zalicza się:

- a) koszty transportu do miejsca realizacji operacji:
 - materiałów służących realizacji operacji,
 - maszyn, urządzeń, narzędzi, wyposażenia i sprzętu objętych operacją
 - b) koszty montażu maszyn, urządzeń, narzędzi, wyposażenia i sprzętu objętych operacją.
- kosztów ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.
- Zalicza się do nich koszty w wysokości nieprzekraczającej 10 % pozostałych kosztów kwalifikowalnych, obejmujące koszty:
- 1) przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w szczególności:
 - a) kosztorysów,

- b) projektów architektonicznych lub budowlanych,
 - c) ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,
 - d) dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
 - e) wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
 - f) projektów technologicznych,
- 2) opłat za patenty lub licencje,
- 3) sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego oraz koszty związane z kierowaniem robotami budowlanymi.

Koszty uznaje się za kwalifikowalne, jeżeli zostały poniesione od dnia zawarcia umowy, jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo- finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w tym dniu, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne - poniesionych nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2007 r.

W przypadku przyznania pomocy do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy, lecz nie wcześniej niż od dnia, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo - finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy.

Kosztami kwalifikowalnymi nie są

- 1) podatek od towarów i usług (VAT),
- 2) koszty nabycia nieruchomości,
- 3) koszty nabycia rzeczy używanych.

Warunki otrzymania pomocy

- 1) Operacja jest uzasadniona pod względem ekonomicznym,
- 2) Operacja jest zgodna z przepisami prawa, które mają zastosowanie do tej operacji,
- 3) Siedziba, oddział lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy oraz, w przypadku operacji związanych z nieruchomością, miejsce położenia nieruchomości, znajdują się w:
 - a) miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej lub
 - gminy miejsko- wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tyś. mieszkańców lub
 - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tyś. mieszkańców.

(w przypadku podmiotów innych niż grupy producentów rolnych, wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw, organizacje producentów owoców i warzyw oraz podmioty świadczące usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa),
 - b) miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej lub
 - gminy miejsko- wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców lub
 - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tyś. mieszkańców,

(w przypadku grup producentów rolnych, wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw, organizacji producentów owoców i warzyw oraz podmiotów świadczących usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa),
- 4) biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 1 miejsca pracy, co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji,
- 5) w okresie ostatnich dwóch lat wnioskodawca nie uzyskał pomocy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, działanie : „Promocja przedsiębiorczości”.

Forma i wysokość przyznanej pomocy

Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowanych operacji. Wysokość pomocy przyznanej na realizację operacji nie może przekroczyć:

- 100 000 zł. – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 1 miejsca pracy w przeliczeniu na etaty średnioroczne;
- 200 000 zł. – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 2 miejsc pracy w przeliczeniu na etaty średnioroczne;
- 300 000 zł - jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 3 miejsc pracy w przeliczeniu na etaty średnioroczne.

Utworzenie miejsc pracy musi być uzasadnione zakresem rzeczowym operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w okresie realizacji Programu nie może przekroczyć **300 000 zł**. W przypadku przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi, w okresie realizacji PROW 2007- 2013, wynosi **100 000 zł**.

Poziom pomocy wynosi maksymalnie **50%** kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Pomoc jest przyznawana na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowanych powyżej kwoty **20 000 zł**.

ODNOWA I ROZWÓJ WSI

Kto może być wnioskodawca

O pomoc mogą ubiegać osoby prawne: gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub inny związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa mająca status organizacji pożytku publicznego (w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie).

Podmioty te muszą mieć siedzibę lub realizować operację na terenie objętym LSR.

Zakres pomocy

Pomoc jest udzielana na inwestycje dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno- kulturalne, rekreacyjne i sportowe; służące promocji obszarów wiejskich, propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki, kultury;
2. kształtowania obszaru przestrzeni publicznej,
3. budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno- kulturalnych,
4. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie,
5. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci,
6. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Zgodnie z LSR, w ramach tego działania **preferowane operacje to: rozwój infrastruktury turystycznej, w tym obiektów historycznych, tworzenie lokalnych atrakcji turystycznych, przygotowanie pomieszczeń do spotkań i eksponowania lokalnych tradycji, budowa ścieżek pieszych, rowerowych, odnowa terenu, w tym obiektów historycznych i zabytkowych, zagospodarowanie przestrzeni publicznych, budowa i wyposażenie świetlic wiejskich, budowa i modernizacja infrastruktury sportowej i turystycznej.**

Koszty kwalifikowalne

Pomoc jest przyznawana w formie refundacji części, związanych z realizacją operacji, kosztów:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno - kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków;
- 2) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów małej architektury;
- 3) budowy, przebudowy lub remontu przeznaczonych do użytku publicznego ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji oraz obiektów sportowych, z wyłączeniem sal sportowych, przeznaczonych wyłącznie dla szkół lub przedszkoli;
- 4) zakupu towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych lub tradycyjnych zawodów;
- 5) związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego;
- 6) urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- 7) budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury turystycznej;
- 8) zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości;
- 9) rewitalizacji budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
- 10) zakupu i odnawiania obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
- 11) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
- 12) odnawiania elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i odnawiania cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków;
- 13) wyburzenia i rozbiórki zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie – w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych w pkt 1-12;
- 14) zakupu materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich — koniecznego do realizacji operacji;
- 15) zakupu sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji;
- 16) ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.

Do kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w pkt 16, zalicza się koszty w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych. Należą do nich koszty:

- 1) przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w tym:
 - a) kosztorysów,
 - b) projektów architektonicznych lub budowlanych,
 - c) ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,

- d) dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
 - e) wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
 - f) usług geodezyjno – kartograficznych,
 - g) usług rzeczoznawcy majątkowego;
- 2) opłat za patenty lub licencje;
 - 3) sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego i związane z kierowaniem robotami budowlanymi;
 - 4) przygotowania innych dokumentów niezbędnych do realizacji operacji.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także podatek od towarów i usług (VAT), na zasadach określonych w art. 71 ust. 3 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

UWAGA: W świetle interpretacji Komisji Europejskiej z dnia 13 stycznia 2009 r. dotyczącej art. 71 ust. 3 lit. A rozporządzenia Rady nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, VAT stanowi koszt niekwalifikowalny dla niepodlegających opodatkowaniu VAT krajowych, regionalnych i lokalnych organów władzy i innych instytucji prawa publicznego, w tym m.in.: gmin, stowarzyszeń gmin.

Koszty, o których mowa uznaje się za koszty kwalifikowalne, jeżeli:

- 1) zostały poniesione:
 - a) w formie rozliczenia bezgotówkowego,
 - b) od dnia, w którym została zawarta umowa;
- 2) dostawy, roboty budowlane i usługi, związane z realizacją operacji, zostały nabyte w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, a postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zostało wszczęte po dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

W przypadku przyznania pomocy, do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty kwalifikowalne poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy, lecz nie wcześniej niż w dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne, nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2007 r.

Warunki otrzymania pomocy

- 1) Projekt realizowany jest w miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej lub
 - gminy miejsko- wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
 - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
- 2) Projekt wpisuje się w zakres Planu Odnowy Miejscowości,
- 3) Projekt nie ma charakteru komercyjnego,
- 4) W przypadku, kiedy projekt realizowany będzie na nieruchomości należącej do beneficjenta, beneficjent posiada prawo do dysponowania tą nieruchomością na cele określone w projekcie przez okres 7 lat po realizacji projektu,
- 5) Organizacja pozarządowa działa w obszarze zbieżnym z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” w szczególności na rzecz aktywizacji ludności, rozwoju oraz zachowania dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego,

- 6) Projekt składany przez instytucje kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, został zaakceptowany przez tą jednostkę.

Forma i wysokość przyznanej pomocy

Pomoc finansowa ma formę refundacji części kosztów kwalifikowanych projektu.

Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi **500 000zł** w okresie realizacji PROW 2007-2013. Wysokość pomocy przyznanej na realizację jednego projektu nie może być niższa niż 25 000 zł.

Poziom pomocy wynosi maksymalnie **80 %** kosztów kwalifikowanych projektu. Wymagany wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 20% kosztów kwalifikowanych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta.

MAŁE PROJEKTY

Małe projekty – operacje, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań Osi 3 wdrażanych podejściem LEADER, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej Osi. Są to projekty przyczyniające się do poprawy jakości życia lub zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD.

Kto może być wnioskodawca

O pomoc mogą ubiegać się osoby fizyczne, pełnoletnie, które są obywatelami państwa członkowskiego UE zameldowanymi na pobyt stały na obszarze Lokalnej Strategii Rozwoju lub wykonujące działalność gospodarczą na tym obszarze; osoby prawne albo jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawy przyznają zdolność prawną (jak Kościoł Katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, stowarzyszenia, które posiadają siedzibę lub prowadzą działalność na obszarze objętym LSR)

Zakres pomocy

1. Podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej na obszarze objętym LSR poprzez:
 - a) udostępnianie urządzeń i sprzętu, z wyłączeniem środków transportu napędzanych mechanicznie,
 - b) organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla podmiotów z obszaru objętego LSR innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, oraz z wyłączeniem szkoleń połączonych z promocją towarów lub usług określonego przedsiębiorcy,
 - c) organizację imprez kulturalnych, promocyjnych, rekreacyjnych lub sportowych związanych z promocją lokalnych walorów,
 - d) zagospodarowanie przestrzeni publicznej, w wyłączeniu pasów drogowych dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich,
2. rozwijanie aktywności społeczności lokalnej poprzez:
 - a) promocję i organizację lokalnej twórczości kulturalnej lub aktywnego trybu życia, z wyłączeniem remontu i budowy budynków mieszkalnych,
 - b) promocje lokalnej przedsiębiorczości,
 - c) remont połączony z modernizacją lub wyposażeniem istniejących świetlic wiejskich oraz innych obiektów pełniących ich funkcje oraz zagospodarowanie terenu przylegającego do tych obiektów,

3. Rozwijanie turystyki lub rekreacji na obszarze objętym LSR poprzez:
 - a) utworzenie lub zmodernizowanie punktów informacji turystycznej, bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych związanych tematycznie z ofertą turystyczną obszaru objętego LSR, przygotowanie i wydanie folderów informacyjnych i promocyjnych dotyczących obszaru objętego LSR,
 - b) budowę, odbudowę, przebudowę, remont połączony z modernizacją, zagospodarowanie lub oznakowanie obiektów małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz wyposażanie obiektów pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne, z wyłączeniem hoteli, moteli, pensjonatów oraz bazy gastronomicznej,
4. Promowanie, zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego, lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000.
5. Promowanie, zachowanie lub oznakowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego przez:
 - a) odbudowę, renowację, restaurację albo remont lub oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ewidencją zabytków z wyłączeniem budynków mieszkalnych,
 - b) remont lub wyposażenie istniejących muzeów lub innych obiektów pełniących ich funkcje,
 - c) kultywowanie:
 - miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów,
 - języka regionalnego i gwary,
 - tradycyjnych zawodów i rzemiosła,
 - d) prowadzenie badań nad obszarem wdrażania LSR innych niż realizowane w ramach działania o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 23 ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
 - e) promocję lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego,
 - f) urządzenie miejsc pamięci związanych z wydarzeniem historycznym, w tym przez budowę, odbudowę, renowację, restaurację albo remont lub oznakowanie obiektów budowlanych i zagospodarowanie terenu wokół nich.
6. Inicjowanie powstawania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług, których podstawę stanowią lokalne zasoby, tradycyjne sektory gospodarki lub lokalne dziedzictwo, w tym kulturowe, historyczne lub przyrodnicze, zwanych dalej „produktami lub usługami lokalnymi”, albo podnoszenie jakości takich produktów lub usług przez:
 - a) udział w targach i konkursach produktów lub usług lokalnych,
 - b) promocję produktów lub usług lokalnych,
 - c) uzyskanie certyfikatów i uczestnictwo w systemach jakości innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5, ust. 1, pkt 7 ustawy z dn. 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
 - d) budowę, adaptację lub wyposażeniem niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do prowadzenia sprzedaży produktów n lub usług komunalnych,
 - e) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do tradycyjnego wyrobu produktów lokalnych,
 - f) badanie rynku produktów lub usług lokalnych- z wyłączeniem działalności rolniczej,

7. Wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności kulturalnej lub gospodarczej, w tym polegającej na wynajmie pokoi w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem działalności rolniczej.

Zgodnie z LSR, w ramach tego działania **preferowane operacje to:** organizacja imprez kulturalno - rozrywkowych, promocja lokalnej twórczości ludowej, kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów, wydawanie folderów, map, przewodników i innych materiałów promocyjno- informacyjnych, utworzenie bazy informacyjnej, budowa infrastruktury turystycznej i oznaczeń turystycznych, integracja mieszkańców obszaru LSR i wymiana doświadczeń z osobami, podmiotami spoza obszaru LSR, uruchomienie miejsca spotkań dla miejscowej ludności z dostępem do internetu i sprzętu komputerowego, tworzenie warunków dla osób bezrobotnych i bezradnych, aktywizacja mieszkańców w celu podejmowania działalności gospodarczej, ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej, tworzenie lokalnych portali gospodarczych i turystycznych, promocja obiektów przyrodniczych, historycznych, turystycznych, kwater agroturystycznych.

Koszty kwalifikowalne

Kosztami podlegającymi refundacji w ramach realizacji małych projektów są koszty:

- 1) ogólne (w wysokości nieprzekraczającej 10 % pozostałych kosztów kwalifikowalnych), w tym:
 - a) przygotowania dokumentacji technicznej małego projektu, obejmujące koszty: kosztorysów, projektów architektonicznych lub budowlanych, dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej, wypisów lub wyrysów z katastru nieruchomości,
 - b) opłat za patenty lub licencje,
 - c) badań lub analiz,
 - d) sprawowania nadzoru autorskiego lub inwestorskiego;
- 2) robót budowlanych;
- 3) wynagrodzenia za świadczenie usług, w tym usług prawnych lub księgowych;
- 4) podłączenia do Internetu;
- 5) opracowania, druku lub powielenia oraz dystrybucji materiałów informacyjnych lub szkoleniowych, w tym audiowizualnych, dotyczących małego projektu, zakupu lub wynajęcia powierzchni reklamowych, zakupu czasu antenowego oraz zamieszczenia materiałów prasowych w prasie;
- 6) najmu sal lub innych powierzchni lub dzierżawy gruntu;
- 7) zakupu materiałów lub przedmiotów, w tym materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich;
- 8) zakupu, najmu lub dzierżawy oraz montażu maszyn, urządzeń, narzędzi, wyposażenia, sprzętu lub oprogramowania, z wyłączeniem środków transportu, przy czym koszt zakupu podlega refundacji jedynie w przypadku, gdy koszt najmu albo dzierżawy przekraczałby koszt zakupu;
- 9) organizacji i przeprowadzenia wydarzeń promocyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych;
- 10) wytyczenia lub oznakowania szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych lub przyrodniczych, w tym pomników przyrody, obiektów małej infrastruktury turystycznej, obiektów historycznych, przyrodniczych, kulturowych lub sakralnych;
- 11) utworzenia lub aktualizacji baz danych, w tym bazy informacji turystycznej;
- 12) tworzenia stron internetowych;
- 13) upominków lub nagród do łącznej wysokości 5 % pozostałych kosztów podlegających refundacji w ramach realizacji małych projektów;

- 14) wynagrodzenia lub pobytu osób prowadzących szkolenia;
- 15) podróży lub wyżywienia uczestników szkoleń;
- 16) noclegu uczestników szkoleń — w przypadku szkoleń trwających co najmniej dwa dni;
- 17) tłumaczeń, jeżeli osoby prowadzące szkolenia nie posługują się językiem polskim.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również ;

- podatek od towarów i usług (VAT) uiszczany w związku z poniesieniem kosztów kwalifikowalnych operacji, o ile jest on ostatecznie ponoszony przez beneficjenta i nie może być odzyskany.

UWAGA: W świetle interpretacji Komisji Europejskiej z dnia 13 stycznia 2009 r. dotyczącej art. 71 ust. 3 lit. A rozporządzenia Rady nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, VAT stanowi koszt niekwalifikowalny dla niepodlegających opodatkowaniu VAT krajowych, regionalnych i lokalnych organów władzy i innych instytucji prawa publicznego, w tym m.in.: gmin, stowarzyszeń gmin.

- Wartość pracy oraz usług świadczonych nieodpłatnie, stanowiącą iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy i liczby 168. Wartość pracy i usług świadczonych nieodpłatnie nie może wynosić więcej niż 10 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych operacji pomniejszonych o wysokość kosztów ogólnych.

Refundacji podlegają koszty poniesione od dnia, w którym została zawarta umowa, na podstawie której jest przyznawana pomoc na małe projekty.

Warunki otrzymania pomocy

Pomoc na małe projekty zostanie przyznana jeżeli mały projekt:

- 1) Nie będzie finansowany z udziałem innych środków publicznych, z wyłączeniem przypadku współfinansowania z Funduszu Kościelnego lub ze środków własnych jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) Będzie realizowany w nie więcej niż dwóch etapach, jego zakończenie i złożenie wniosku o płatność ostateczną będącą refundacją kosztów kwalifikowanych wypłacaną po zrealizowaniu całego małego projektu nastąpi w terminie 2 lat od dnia zawarcia umowy przyznania pomocy, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2014r.,
- 3) Płatność ostateczna obejmować będzie nie mniej niż 25 % łącznej planowanej kwoty pomocy.

Forma i wysokość przyznanej pomocy

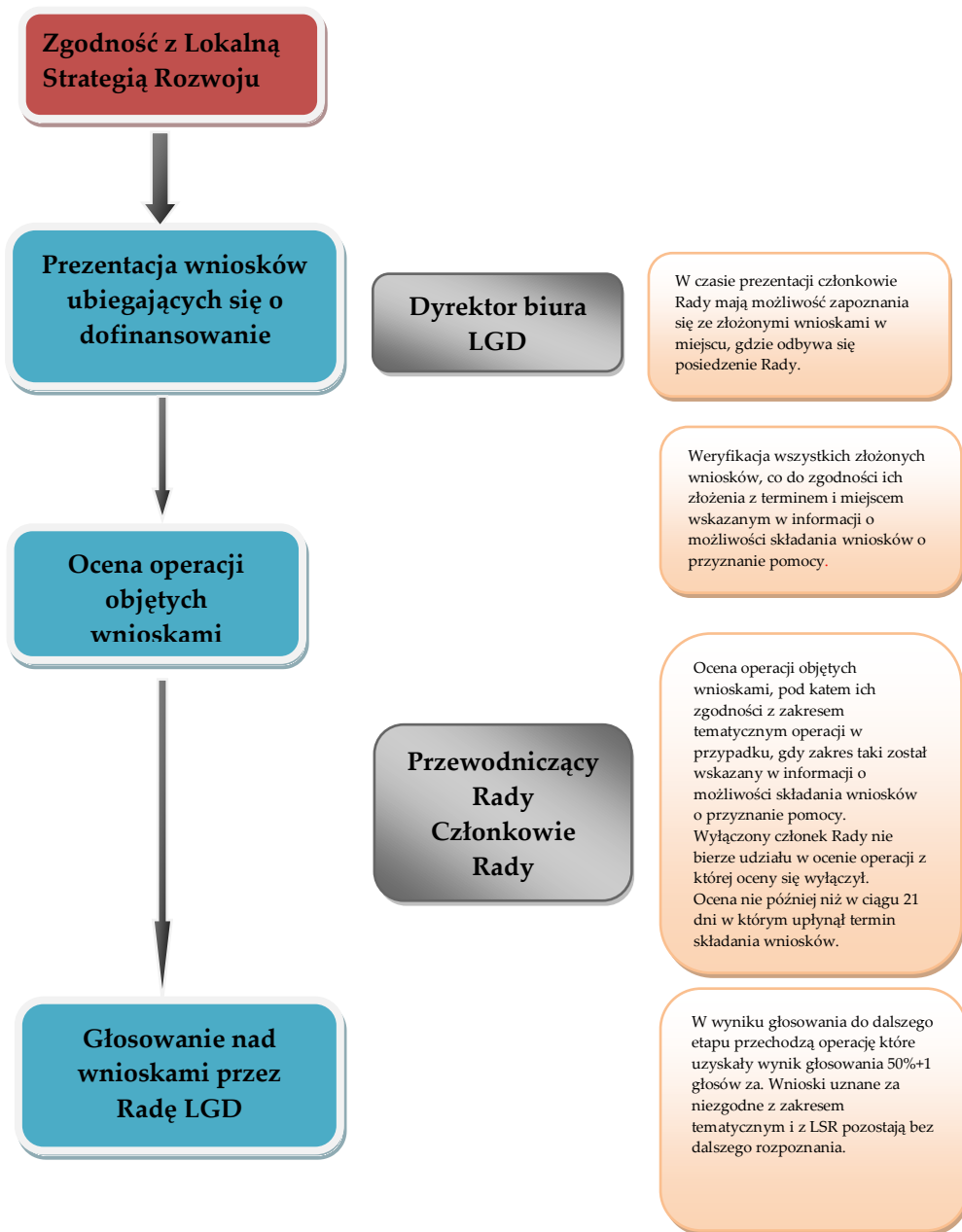
Pomoc ma formę zwrotu części kosztów kwalifikowanych operacji.

Całkowity planowany koszt projektu nie może wynosić mniej niż **4 500 zł**, lecz nie więcej niż **100 000 zł**.

Wysokość pomocy przyznanej na realizację jednej operacji nie może przekroczyć **50 000 zł** oraz maksymalnie **200 000 zł** na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu.

Poziom pomocy finansowej wynosi maksymalnie **80%** kosztów kwalifikowanych operacji.

Wizualizacja procedury zgodności z zakresem tematycznym i z Lokalną Strategią Rozwoju

Wizualizacja procedury wyboru operacji przez LGD według kryteriów lokalnych

